

ВАХНІНА ЛАРИСА

кандидатка філологічних наук, завідувачка відділу української та зарубіжної фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ, Україна).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1030-7140>

VAKHNINA LARYSA

a Ph.D. in Philology, a head of Ukrainian and Foreign Folkloristics Department of M. Rylskiy Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine).

ORCID ID: <https://orcid.org/0000-0002-1030-7140>

МИКИТЕНКО ОКСАНА

докторка філологічних наук, провідна наукова співробітниця відділу української та зарубіжної фольклористики Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України (Київ, Україна).

ORCID 0000-0001-7613-8557

МУКУТЕНКО OKSANA

a Doctor of Philology, a leading research fellow at Ukrainian and Foreign Folkloristics Department of M. Rylskiy Institute of Art Studies, Folkloristics and Ethnology of the National Academy of Sciences of Ukraine (Kyiv, Ukraine).

ORCID 0000-0001-7613-8557

Бібліографічний опис:

Вахніна, Л., Микитенко, О. (2025) XVII міжнародний (екстраординарний) конгрес славистів (Париж, 25–30 серпня 2025 року). *Народна творчість та етнологія*, 4 (408), 133–136.

Vakhnina, L., Mukytenko, O. (2025) The 17th International (Extraordinary) Congress of Slavists (Paris, August 25–30, 2025). *Folk Art and Ethnology*, 4 (408), 133–136.

© Видавництво ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України, 2025. Опубліковано на умовах відкритого доступу за ліцензією CC BY-NC-ND (<https://creativecommons.org/licenses/by-nc-nd/4.0/>)

XVII МІЖНАРОДНИЙ (ЕКСТРАОРДИНАРНИЙ) КОНГРЕС СЛАВІСТІВ (Париж, 25–30 серпня 2025 року)

25–30 серпня 2025 року в Університеті Сорбонни (Париж, Франція) відбувся XVII міжнародний (екстраординарний) конгрес славистів, у якому взяли участь 850 учасників із 43 країн світу.

Відкриття Конгресу та пленарне засідання відбувалося у Великому амфітеатрі Центру Мальзерб Сорбонни. На сцені поряд із трибуною було встановлено великий жовто-блакитний прапор України з написом *We stand with Ukraine*.

З вітальним словом до учасників звернулися віце-президент Університету Сорбонни з міжнародних зв'язків професор Гійом Фіке та голова Міжнародного комітету славистів професорка Сорбонни Наталія Берницька. Було виголошено пленарні доповіді (Борис Акунін, Джованна Броджі-Беркофф, Жорж Ніва, Александар Лома). Україна та українська тематика зайняли особливе місце в дослідженнях зарубіжних славистів. Зокрема, іноземна членкиня НАН України, відома українстка і славістка з Італії Джованна Броджі-Беркофф згадувала у своїй пленарній доповіді праці Олександра Потебні та українських дослідників давньої літератури. Професор Женевського університету Жорж Ніва є також шанованим в Україні перекладачем та літературознавцем. Його було відзначено золотою медаллю ім. В. І. Вернадського НАН України (2007), він є почесним доктором Києво-Могилянської академії та членом міжнародної консультативної ради НаУКМА. Французькою мовою в доповіді Жоржа Ніва лунали перекладені ним поезії Василя Стуса як приклад стійкості та витривалості українців у їхній боротьбі за незалежність. Варто зазначити, що вперше славистичний форум було організовано в неслов'янській країні. Робочі мови конгресу – усі слов'янські, а також французька й англійська.

Ще до початку роботи Конгресу було розгорнуто міжнародну виставку нових публікацій. На запрошення організаторів українська славистична фольклористика та етнологія були представлені виданнями Інституту мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України, серед яких увагу привернули енциклопедичний словник «Українська славистична фольклористика XIX – початку XXI століття» (Київ, 2019), колективна монографія «Російсько-українська війна в сучасному фольклорі: антропологічний вимір» (Київ, 2025), щорічник «Слов'янський світ», де опубліковано доповіді співробітників ІМФЕ, та ін.

Л. Вахніна та О. Микитенко презентують українські видання на XVII міжнародному конгресі славистів. Центр Мальзерб Сорбонни, Париж. 25–30 серпня 2025 р.

До експозиції видань ІМФЕ доєдналися фундаментальні видання «Історія української літератури» та нове видання українською французького славіста Антуана Мартеля, здійснене академіком Ростиславом Радишевським, що їх привезла до Парижа Галина Карпінчук з Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України. Представлені видання ІМФЕ, які було передано до бібліотеки Сорбонни, викликали щире зацікавлення учасників Конгресу з багатьох країн. Організації заходу сприяли французькі колеги – заступник голови оргкомітету професор Родольф Боден, який був координатором міжнародної книжкової експозиції, що розміщувалася у двох залах Центру Мальзерб Сорбонни, а також секретар оргкомітету професорка Галина Кабакова та членкиня оргкомітету професорка Ольга Артюшкіна, родом з Києва.

Робочі засідання відбувалися в найрізноманітніших форматах – секціях, тематичних блоках, круглих столах, завдяки чому було представлено надзвичайно широкий спектр славістичної тематики, відображеної на 135 сторінках Програми Конгресу. На сайті МКС представлено також тези доповідей учасників у трьох томах.

На Конгресі Інститут мистецтвознавства, фольклористики та етнології ім. М. Т. Рильського НАН України представляли співробітниця, які брали участь і в попередніх конгресах¹, а саме: завідувачка відділу української та зарубіжної фольклористики, кандидатка філологічних наук Лариса Вахніна та провідна наукова співробітниця цього ж відділу, докторка філологічних наук Оксана Микитенко. На засіданні фольклористичної секції, присвяченої питанням паралелей і взаємовпливів у слов'янському фольклорі, вони виголосили такі доповіді: Оксана Микитенко – «Фольклорний наратив як концепт колективної пам'яті: паралелі інтертекстуалізації української і сербської етнопоетичних моделей історичного досвіду»; Лариса Вахніна – «Українсько-французькі паралелі у вивченні героїчного епосу українського народу». Головою секції був професор Белградського університету Бошко Сувайджич (Сербія).

На цьому ж засіданні також виступила професорка Інституту україністики Варшавського університету, докторка філологічних наук Валентина Соболев з доповіддю «Francja-Polska-Ukraina w dziejach mężów Orlika i Rakoczego na podstawie ich dzienników». Вона також презентувала свою нову книжку, яка щойно вийшла друком у Варшаві. Символічно, що це матеріали з архіву Міністерства закордонних справ Франції, де зберігається щоденник Пилипа Орлика.

Українська тематика на славістичному форумі була представлена в доповідях багатьох дослідників з Канади, США, Німеччини, Польщі, Бельгії. Так, професорка з Канади Галина Костюк присвятила свій виступ письменникам з Дніпра, репресованим у 1960–1980-х роках.

Наукова співробітниця відділу рукописів, фондів і текстології Інституту літератури ім. Т. Г. Шевченка НАН України Галина Карпінчук виголосила доповідь «Ліризм у драматургії Лесі Українки: до особливостей авторського письма» на секції «Ліричні принципи в прозі і драматургії у слов'янських літературах ХХ ст.».

О. Микитенко та Л. Вахніна взяли участь у роботі тематичного блоку «Діалог наукових парадигм у слов'янській і неслов'янській фольклористичній ХХ ст.», організатором якого виступив голова Комісії з фольклористики Деян Айдачич (Сербія, Польща). Було заслухано ряд доповідей, зокрема: Деяна Айдачича «Слов'янський фольклор і формульна теорія в діалозі слов'янських і неслов'янських фольклористів»; Галини Кабакової (Франція) «Дослідження етіологічних казок у Західній і Східній Європі»; доповідь Єкатерини Анастасової (Болгарія), яка нещодавно пішла з життя, «Усна історія та дослідження пам'яті – історія, тенденції та перспективи», зачитав Деян Айдачич.

Фольклористичну тематику було також представлено на секції з проблем загальних та локальних етнокультурних явищ, на якій обговорювалися питання сучасних польових досліджень. З доповідями виступили: Владимир Пенчев (Болгарія) – «Фольклор як чинник

самоідентифікації болгарських спільнот за кордоном»; Давор Ніколич та Евеліна Рудан (Хорватія) – «Вербальний фольклор у сучасних польових дослідженнях» та ін.

Окремо було виділено фольклористичну секцію з міфологічних мотивів у слов'янському фольклорі, на якій український матеріал став предметом доповіді Кіри Садоє (Німеччина) – «Хто такі рахмани: до питання про походження та зв'язки одного міфологічного народу в традиційних уявленнях населення Українських Карпат». Перед своїм виступом Кіра Садоє наголосила, що буде виголошувати доповідь українською мовою на підтримку України, хоча її рідна мова – російська. Вона понад тридцять років займається цією проблематикою, здійснила ряд польових досліджень на Закарпатті. Слід зазначити, що Кіра Садоє постійно брала участь у міжнародних конгресах українців, виступала також і в ІМФЕ ім. М. Т. Рильського НАН України. У Програмі XVII конгресу також були зазначені теми доповідей членкині-кореспондентки НАН України, докторки філологічних наук Лесі Мушкетик, кандидатки філологічних наук Ірини Коваль-Фучило, які не змогли прибути на захід.

У змішаному форматі відбулося засідання Комісії з фольклористики (голова – професор Деян Айдачич), під час якого було підсумовано роботу Комісії та визначено плани її діяльності на наступний рік. Комісія щомісяця проводить онлайн засідання, представляючи нові видання, а також організовує тематичні засідання та семінари з актуальних проблем.

На пленарному засіданні під час закриття Конгресу організатори передали наступництво чеським славістам – XVIII МКС має відбутися в Празі 2029 року. Він стане двічі ювілейним, адже саме в Празі 1929 року на I Конгресі було створено МКС і закладено основи міжнародної співпраці науковців у галузі славістики. Крім того, у 2029 році виповнюється 200 років від смерті Йосефа Добровського (Josef Dobrovský, 1753–1829) – чеського філолога, автора «*Institutiones linguae slavicae dialecti veteris*» (1822) та «*Geschichte der böhmischen Sprache und Literatur*» (1792), якого вважають засновником наукового слов'янознавства. Головою МКС на період до наступного Конгресу став професор Вацлав Чермак (Чехія).

Примітка

¹ Принагідно нагадаємо, що IX міжнародний конгрес славістів відбувся в Києві 1983 року.

Конфлікт інтересів

Авторки не мають потенційного конфлікту інтересів, який би міг вплинути на рішення про опублікування цієї статті.

Використання штучного інтелекту

Не використовувався.

Отримано / Received 28.11.2025

Рекомендовано до друку / Recommended for publishing 04.12.2025

Опубліковано / Published 09.12.2025